

[O. Mathiasen.]

mange ledige embeder, dels til at bestride de mange nye embeder, som i de kommende år utvivlsomt vil blive oprettet.

I bemærkningerne til lovforslaget siges det, at spørgsmålet om en yderligere forøgelse af seminariernes dimittendtal snarest vil blive taget op til overvejelse. Jeg vil gerne spørge: er det en forøgelse af seminariernes antal, der her tænkes på? Der er jo i de senere år oprettet mange nye seminarier, i et enkelt år — jeg tror, det var i 1960 — ikke mindre end 3 nye seminarier, rundt omkring i landet, og disse seminarier er, så vidt jeg kan se, anbragt efter de forhåndenværende søms princip uden ret meget plan eller omtanke. Det ser ud til, at man har oprettet seminarier i den by og den egn, hvor man lokalt kunne give de bedste betingelser, f. eks. gratis grund, kommunalt tilskud o. s. v. Jeg ser selvfølgelig ingenlunde helt bort fra værdien af, at lokale kræfter sættes ind for en sag, for en eller anden for den pågældende egn vigtig anbringelse. Men på den anden side synes jeg alligevel, det går for vidt, når f. eks. en kommunalpolitiker et sted udtaler, at det var bedre at få et seminarium til byen end at få en industrivirksomhed, for med det første fulgte der i reglen ingen sociale forpligtelser og udgifter, men det gjorde der ofte med det sidste. Jeg mener, at eventuelle nye seminarier bør være statsseminarier, i alt fald placeres rundt omkring i landet på en sådan måde, at ministeriet har hånd i hanke med placeringen og med andre forhold i det hele taget. Der må en planlægning til her som på alle andre områder i et moderne samfund.

Inden man bygger nye seminarier, er der imidlertid, synes jeg, al grund til grundigt at undersøge, om de eksisterende seminarier har fuldt elevtal, om deres kapacitet er helt udnyttet. Andre ærede ordførere har spurgt om det samme. Jeg lagde mærke til i går i en pressemeddelelse, at den højtærede undervisningsminister allerede har udsendt et cirkulære til seminarierne, hvori han henstiller, at man udnytter kapaciteten så stærkt som muligt, og det må håbes, at dette må komme til at virke. Så vidt jeg har fået oplyst ved at henvende mig til en 2-3 seminarier, kan man på mange seminarier modtage ikke så få elever flere end

dem, man har i forvejen, og dette forhold må i hvert fald undersøges først, før man går til oprettelse af nye seminarier. Så er der også det at sige til det, at nye seminarier vil i hvert tilfælde være en langtidsforanstaltning, der først vil komme til at virke om mange år, og endvidere er det et spørgsmål, om der overhovedet kan skaffes elever til disse seminarier. Det var det ærede medlem hr. Sinnbeck også inde på, og det er heller ikke et spørgsmål uden interesse.

Jeg vil derefter spørge den højtærede minister, hvordan det ligger med en afhjælpende foranstaltning, som også andre ærede ordførere har omtalt. Jeg tænker på det forslag, der har været fremme om at sende en hel årgang seminarieelever ud som vikarer. Jeg skal ikke komme nærmere ind på dette spørgsmål, fordi det allerede er nævnt af andre ærede ordførere, men jeg mener, der er grund til at undersøge til bunds, om det ikke ville være en foranstaltning af værdi, at man får et helt års vikariat ude i skolerne fremfor 5 måneder, som man har det nu. Der er både plusser og minusser ved denne ordning, det er jeg fuldstændig klar over, men man må stadig huske på, at der er tale om en nødforanstaltning, som forhåbentlig ikke vil blive af alt for langvarig karakter.

Så har jeg endnu et spørgsmål til den højtærede minister, et spørgsmål, som også er omtalt af flere af de foregående ordførere. Jeg har fået oplyst — det står i et nummer af Folkeskolen — at mellem 15 og 20 pct. af dimittenderne fra seminarierne ikke søger ind i folkeskolen, og spørgsmålet er: hvor går de hen, disse mange lærere og lærerinder, som har fået læreruddannelse, og som skulle have deres plads i folkeskolen? Flere ordførere har nævnt, at det måske ikke mindst gælder, at mange lærerinder gifter sig og så ikke søger ind i folkeskolen, fordi de ikke kan få nedsat timetal — noget, som dog skulle være naturligt og ligetil — og så måske også fordi de kommer til at lide under det forfærdelige problem sambeskatningen, som jo alle lider under, når både mand og hustru har lønnet erhverv. Jeg kan ikke se rettere, end at dette er et spørgsmål, som vi bliver nødt til at se på i det høje ting, om ikke ved denne lejlighed, så i hvert fald ved en anden.